

Raadsinformatiebijeenkomst

6 december 2022 | 19.00 tot 21.00 uur

Aanwezig

Mark Schlicher

Gemeente Roermond

Lonneke Janssen

Gemeente Venlo

Ton Drissen

Gemeente Venlo

Thijs Lenssen

Gemeente Horst aan de Maas

Pierre Wagemans

Gemeente Echt-Susteren

Leo Schouten

Gemeente Leudal

Marie-Therese van den Van Bergh

Gemeente Weert

Lilian van Grimberg

Gemeente Weert

Anneke van Mierlo

Gemeente Venray

Annette Pijls

Gemeente Venlo

André van Maarschalkerwaard

Gemeente Venray

Mike Buring

Provincie Limburg en Lid LMO

Karel Joosten

Directeur RUD Limburg Noord

Annemieke van der Zijden

Programmamanager Plan van Aanpak doorontwikkeling RUD LN /Lysias Advies

Nathalie Heerings

Adviseur communicatie RUD LN/ Cataegis Marketing & Communicatie

---

PowerPointpresentatie

Een digitale versie van de PowerPointpresentatie wordt bij het verslag aangeboden.

Inleiding RUD | Karel Joosten

'Wij zijn de RUD' (link opent externe website)

Omgevingsdiensten

Waarom zijn die er? Tegenwoordig een verplichting, deze grijpt terug naar de periode dat alle gemeenten alles zelf deden. Hier ging niet alles goed. Maar als het echt mis gaat dan merk je dit op grote schaal, denk aan de vuurwerkramp in Enschede (13 mei 2000) of recent de industriebrand bij een recycling bedrijf in Botlek.

Door het inrichten van Omgevingsdiensten wordt alle kennis op gebied van het verlenen van vergunningen en toezicht en handhaving gebundeld. Sinds 1 januari 2013 ontstond deze verplichting en werden de 29 Omgevingsdiensten ingericht. In Limburg kennen we twee Omgevingsdiensten, de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN) en de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUD ZL). In 2018 kwam de verplichting om een gemeenschappelijke regeling (GR) in te stellen omdat niet alleen de omgevingsdiensten zich ontwikkelden, maar ook de wetgeving.

Waar zijn wij voor?

Uitvoeren van taken in opdracht van het bevoegd gezag (de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten). Wij zorgen voor het verlenen van vergunningen en het toezien en handhaven ten dienste van een schoon, gezond en veilig leefmilieu. Door het samen doen, kunnen we efficiënter werken en door in de keten goed samen te werken zorgen we ervoor dat de bedrijven in onze regio niet van meerdere kanten bestookt worden en de toezichtlast te beperken.

RUD LN is een netwerkorganisatie

In 2012 kenden wij in Nederland vier dergelijke organisatie, nu is alleen de RUD LN over.

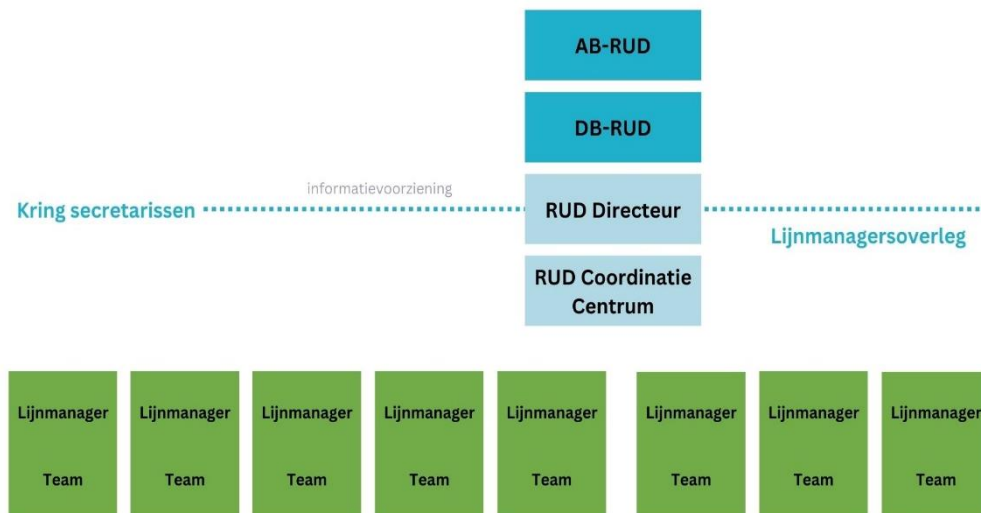
Als netwerkorganisatie hebben wij dezelfde taken en verplichtingen en willen we dezelfde resultaten bereiken. De gemeenteraden zijn het bevoegd gezag. De gemeenten kiezen welke bevoegdheden ze afgeven aan de RUD en welke beslissingen dat ze nemen. De RUD adviseert de gemeente (bevoegd gezag) heeft het laatste woord.

Is de RUD LN dan wel een GR?

Ja, al sinds 2018 maar wel in een netwerkconstruct.

Zie afbeelding hieronder. Het blauwe gedeelte is het deel dat binnen de gemeenschappelijke regeling valt. In het groene gedeelte zitten de medewerkers die allen werkzaam zijn voor een van de deelnemende gemeenten én voor de RUD LN.

Bij elkaar zijn dit ongeveer 185 medewerkers. De coördinatie van de hele regio (vijftien gemeenten plus de Provincie) is in handen van de directeur RUD Limburg Noord en de medewerkers in het coördinatiecentrum (circa 7 fte).

Wat is het verschil met een reguliere Omgevingsdienst?

Bij een reguliere Omgevingsdienst zijn alle medewerkers in dienst van de Omgevingsdienst en werken dus niet bij een van de gemeenten in de regio. Voordeel van het netwerkconstruct zoals dat bij de RUD LN is dat de mensen niet uit alle organisaties worden gehaald (denk aan vergunningverleners, toezichthouders, etc.).

Er waren er voorheen vier netwerkorganisatie. Nu alleen nog de RUD LN. Waarom deze keuze?

Enkele andere diensten hebben 'verkap't' netwerkmodel. Voorbeeld is het 'Gelders Stelsel'. Formeel zijn de mensen in dienst van de Omgevingsdienst maar ook nog werkzaam bij de gemeente/provincie. Enerzijds blijft er op die manier couleure lokale maar anderzijds vraagt het veel afstemming. In ons verbeterplan hebben we dan ook een voorstel opgenomen om dit efficiënter te maken.

Is dat begrotingstechnisch niet duurder?

Nee. Onze begroting is nu ongeveer 1 miljoen (directeur en coördinatiecentrum, opleidingskosten, bestuurskosten, kosten gastorganisatie Roermond, etc.). In een fysieke dienst zou dit rond de 18 miljoen zijn. Nu zit dit bedrag van 17 miljoen in de gemeentelijke begrotingen opgenomen. Per saldo kost het niet meer.

Welke taken doen we als RUD?

Alle wettelijke basistaken. Maar je kunt als gemeente ook meer taken onderbrengen. Niet iedere gemeente kiest uniform welke taken ze onderbrengen. De helft van onze taken zijn zogenaamde 'plustaken'. De MER gemeenten brengen bijvoorbeeld alle taken in. De RUD LN gaat over de taken die zijn ingebracht. Heb je als gemeente bepaalde taken niet ingebracht ingebracht, dan kunnen we daar ook geen advies over geven.

Wie is verantwoordelijk bij bijvoorbeeld een milieuramp?

De Veiligheidsregio is verantwoordelijk voor de incidentbestrijding. De omgevingsdiensten voor het toezicht op de vergunningen en de handhaving.

In Nederland zes omgevingsdiensten die BRZO functie hebben

Deze mogen toezien op bedrijven met hoog risico op zware ongevallen (bijvoorbeeld Chemelot). De RUD Zuid-Limburg is één van deze diensten.

De Omgevingswet komt er aan

Dit heeft veel gevolgen voor de taken en de ICT systemen omdat we aan moeten sluiten op de landelijke voorzieningen. Dat is ook het knelpunt waarom het zolang duurt.

Tien puntenplan van Van Aartsen

10 aanbevelingen van de adviescommissie VTH

De ondergrens voor de omvang van de omgevingsdiensten verhogen.	Meer prioriteit, capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging.	Landelijke normfinanciering in plaats van lokale outputfinanciering.	Eén uitvoerings- en handhavingsbeleid, en één uitvoeringsprogramma op basis van één risicoanalyse per regio.	Inrichten van Rijkstoezicht op omgevingsdiensten.
Kwaliteit verbeteren en afstemmen op aard van inrichtingen.	Hetzelfde basistakenpakket voor elke omgevingsdienst.	Verplichting tot informatieuitwisseling en investeren in kennisontwikkeling en kennisdeling.	Versterking van de positie van de directeur door verplicht mandaat en herzien van de benoemingsprocedure	Advisering en uitvoeringsstoets door omgevingsdiensten over omgevingsplannen

Verbeterplan RUD Limburg Noord | Annemieke van der Zijden

De ambities van het verbeterplan zijn vastgesteld in juli. Een van de belangrijkste ambitie is om tot de top vijf van de beste omgevingsdiensten in Nederland te behoren. Dit kunnen we straks ook benchmarken. Een van de onderdelen van de aanbevelingen van Van Aartsen is dat alle omgevingsdiensten op termijn gevisiteerd worden om te kijken hoe het zit met de ontwikkeling, vooral bedoeld om van elkaar te leren. De veiligheidsregio's doen dit al. In deze zelfde systematiek gaan ook de omgevingsdiensten dit doen.

Hoe wordt dit gemeten?

Er vinden straks visitaties plaats en daarnaast maak je voor jezelf een beoordeling aan de hand van een vragenlijst. Bijvoorbeeld hoe gaat het handhaven, hoeveel vergunningen geven wij af, zijn er goede afspraken in de keten, etc. Andere mensen komen dan een dag of twee in de organisatie en maken een rapportage. De omgevingsdiensten doen dit straks bij elkaar, door het land heen. Zo leer je van elkaar. Er is een eerste pilot van vier omgevingsdiensten geweest, in 2023 zijn de andere omgevingsdiensten aan de beurt.

Hebben alle omgevingsdiensten het idee om tot de top vijf te horen?

Nee, dit is een ambitie van het bestuur. Uiteindelijk gaat het om het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving. Hiervoor moet de kwaliteit van toezicht en handhaving omhoog.

We staan landelijk voor een aantal grote transitieopgaven

- Opvangen van de gevolgen van klimaatverandering
- Overstap naar hernieuwbare energie
- Nijpende woningtekort
- Verduurzaming van de landbouw
- Aanzienlijke uitbreiding van het natuurareaal

Hier ligt dus een belangrijke opgave binnen ons VTH-stelsel.

Onderliggende Onderzoeksrapporten

Van Aartsen (2012) (link opent externe website)

Forse investering nodig om VTH-uitvoering kwalitatief te verbeteren

Onafhankelijkheid van toezicht & handhaving: Level Playing Field

Inter Bestuurlijk Programma (link opent externe website)

Robuuste omgevingsdiensten, financiering, takenpakket, uniformiteit, ketensamenwerking, en informatie-uitwisseling

Rekenkamer (2021) (link opent externe website)

Aanpak milieucriminaliteit is handhaven in het duister

Waarom een plan van aanpak doorontwikkeling?

- Noodzaak om te investeren in kwaliteitsverbetering VTH-uitvoering → ambitie!
- Netwerk blijft uitgangspunt sturing versterken & centraliseren en investeren in uniformiteit van de uitvoering
- Eerste stap. Gevolgen Inter Bestuurlijk Programma komende 2-3 jaar.

Waarom willen we investeren in sluitende beleidscyclus?

Uniform beleidskader

Regionaal uitvoeringsplan

Robuustheid: gekwalificeerd personeel

Takenpakket

Informatievoorziening en delen van kennis

Monitoren van de uitvoering

Beleidscyclus volgens Big-8:

Het operationeel beleidskader is nu klaar en ligt 22 december voor aan het AB. Dit is het richtinggevend kader voor alle medewerkers van de RUD LN. Dit wordt vertaald naar een uitvoeringsplan. Vroeger hadden we 15 plus 1 plannen nu wordt dit één centraal plan.

We bereiden dit voor en gaan hier strak op sturen. Het sturingsconcept wordt nog uitgewerkt, Naderhand kan hier op gemonitord worden (output gericht). Dus vergelijkbaar met een uitgebreide P&C cyclus: Plan-Do-Check.

Inspectieview

In juli besloten en nu zijn alle gemeente al aangesloten.

Zes werksporen

Deze vormen de onderlegger voor het verdere beleidskader.

I. BELEID

- Opstellen nieuw beleidskader
- Menukaart

II. REGIONAAL UITVOERINGSPLAN (RUP)

- Nieuwe werkwijze RUP

III. MONITORING

- Monitoren van de uitvoering en bijsturen

IV. STURING

- Passende sturing om doelen te halen

V. KWALITEIT

- Verbeteren en uniformeren

VI. JURIDISCH

- Juridische gevolgen

Planning: 2023 overgangsjaar

- Start september 2022
- December: Regionaal Beleidskader & Regionaal Uitvoeringsplan 2024
- Eerste kwartaal 2023: Sturing inclusief passende financiële methodiek
- Begroting 2024

Wanneer worden de gemeenten(/raden) geïnformeerd?

Er ligt een hele planning voor het bestuur. Zodra er belangrijke onderwerpen zijn, nemen we de raden hier in mee omdat onderdelen van invloed zijn op de gemeentelijke begrotingen.

Op welk moment bepalen de raden welke gelden zij beschikbaar moeten stellen?

Loopt via colleges (via AB RUD), zij leggen verantwoording af aan de raden en moeten actief informatie verstrekken. Daarnaast worden de raden geïnformeerd via de begrotingen. De RUD begroting van 1 miljoen gaat voor wensen en bedenkingen langs de gemeenteraden. Hier neemt u een besluit op. De bijdragen die de gemeenten verplicht aan de RUD betalen (via de medewerkers die voor de UD LN werken) zit in de individuele gemeentelijke begroting.

Hoe meet de RUD de kwaliteit van de medewerkers?

De kwaliteiten per medewerker worden in een ervaringsprofiel (EVP) vastgelegd en bijgehouden (bijvoorbeeld kennis en opleiding).

Begrotingswijziging

Om ervoor te zorgen dat direct gestart kon worden met de verder uitwerking van het plan van aanpak, heeft het Algemeen Bestuur van de RUD Limburg Noord besloten de kosten over 2022 te dekken binnen de huidige middelen. Deels vanuit het (verwachte) overschot op de begroting 2022 en de post onvoorzien. Deels door bijdrage uit de bestemmingsreserve, door een gedeeltelijke omvorming van de reserve. De kosten over 2023 en verder kunnen niet gedekt worden binnen de huidige middelen.

Algemeen Bestuur van de RUD Limburg Noord heeft voornemen om de kosten ten laste te brengen van de deelnemende gemeenten.

Structurele kosten en landelijke ontwikkelingen moeten op termijn apart begroot worden (structurele consequenties van de verbeterplannen vanaf begrotingsjaar 2024).

De nieuwe omgevingswet vraagt andere kennis

Dat betekent dat we moeten investeren op kennisontwikkeling. Medewerkers worden grotendeels in de praktijk opgeleid, dat vraagt investering in mankracht en tijd. De overheid trekt structureel geld uit om hier in te kunnen investeren. Een voorbeeld zijn de [SPUK-gelden](#) (link opent externe website).

RUD LN heeft voor het netwerkconstruct gekozen. Zijn de medewerkers dan nog wel specialisten of vooral generalisten?

Medewerkers hebben een ervaringsprofiel. In de verschillende gemeenten zijn er zowel specialisten als generalisten. Wat wij als RUD moeten doen en in ons uitvoeringsprogramma staat is dat we gaan bepalen welke medewerkers welk werk gaan doen. Centraal aansturen dus. Dit gaan we in 2023 als pilot voor vier specialismen uitrollen.

Hoe hou je als RUD het kennisniveau op peil?

Nu hebben we geen invloed op de kwaliteit van de medewerkers en zijn we kwetsbaar, dat willen we met het PVA ondervangen. Het gaat dus niet alleen om het uitvoeren van de werkzaamheden, maar de vele ontwikkelingen (bijvoorbeeld rondom PFAS, Zeer Zorgwekkende Stoffen, etc.) vragen om voortdurende kennisontwikkeling.

Wet GR wijzigt. Wat betekent dit voor de RUD LN

We houden dit in de gaten binnen de werkgroep juridische zaken: Wettelijk verplichte aanpassingen en de wijzigingen die uit ons eigen ontwikkelplan voortkomen.

Eenduidige informatie van de gemeenteraden

Ook dit is een belangrijk aandachtspunt binnen het PVA.

Rapport Remkes (stikstof). Grote bedreiging voor onze leefomgeving, wat doet de RUD hier mee?

RUD controleert de bedrijven die aan de EU-richtlijnen moeten voldoen